

Seat No. : _____

OB-119

October-2018

M.A., Sem.-II

408 : Economics
(Macro Economics – II)
(New Syllabus)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) નાણાં પુરવઠાનો અર્થ આપી, રીઝર્વ બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયાએ આપેલા માપદંડોની સમજૂતી આપો. **14**
અથવા
અંદાજપત્રીય ખાધ અને નાણાંના પુરવઠા વચ્ચેનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરો.
- (B) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો : **4**
- (1) કેઈન્સના મતે કયા રૂપમાં રહેતા આવકના ભાગને નાણાંની માંગ કહે છે ?
(a) રોકાણો (b) બેન્કોમાં મૂકેલી થાપણો
(c) ઉછીની આપેલી રકમ (d) રોકડ
- (2) કયા અર્થશાસ્ત્રીના મતે “નાણું એટલે જે નાણાંનું કાર્ય કરે છે તે” ?
(a) પ્રો. ડી.એચ. રોબર્ટસન (b) પ્રો. સીઝવીક
(c) પ્રો. કાઉથર (d) પ્રો. એફ. વોકર
- (3) નીચેનામાંથી કઈ સંજ્ઞા સંકુચિત નાણું દર્શાવે છે ?
(a) M^1 (b) M^2 (c) M^3 (d) M^4
- (4) કયા પ્રકારની ખાધ પુરવા માટે નવા નાણાંનું સર્જન કરવામાં આવે છે જેને ખાધ પુરવાણી કહે છે ?
(a) રાજકોષીય ખાધ (b) મહેસૂલી ખાધ
(c) બજેટ ખાધ (d) પ્રાથમિક ખાધ
2. (A) કેઈન્સના મતે નાણાંની માંગના મુખ્ય હેતુઓની ચર્ચા કરો. **14**
અથવા
નાણાંની માંગનો અર્થ આપી, નાણાંની માંગ અંગેના ફ્રિડમેન અભિગમની ચર્ચા કરો.
- (B) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો : **4**
- (1) કોના મતે નાણાંની માંગ નાણાંને સંગ્રહવાના ખર્ચ સાથે નિસ્ખત ધરાવે છે ?
(a) ફ્રિડમેન (b) સેમ્યુલસન (c) કેઈન્સ (d) હિક્સ
- (2) નીચેનામાંથી કયા પ્રમાણ પર નાણાંની માંગનો આધાર રહેલો છે ?
(a) નાણાંની ખરીદશક્તિના પ્રમાણ પર
(b) નાણાંના પુરવઠાના પ્રમાણ પર
(c) વસ્તુઓ અને સેવાઓના વિનિમય પ્રમાણ પર
(d) વસ્તુઓ અને સેવાઓની કિંમતના પ્રમાણ પર

- (3) કેઈન્સના મતે રોકડતા પિંજરની સ્થિતિએ નાણાંની માંગ _____ હોય છે.
 (a) અમાપ (b) વધુ (c) ઓછી (d) એકપણ નહિં
- (4) કોના મતે “નાણું એ ખરીદશક્તિ છે જે વસ્તુઓ ખરીદે છે ?”
 (a) પ્રો. બોમલ (b) પ્રો. માર્શલ
 (c) પ્રો. જી.ડી. એચ. કોલ (d) પ્રો. ફીશર

3. (A) કુગાવાજન્ય ખાધનો ખ્યાલ ઉદાહરણની મદદથી સમજાવો. 14

અથવા

કુગાવાનો અર્થ સમજાવી, કુગાવાના વિવિધ અભિગમોની ચર્ચા કરો.

(B) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો : 3

- (1) કુગાવાને નિયંત્રિત કરવા માટે નીચેનામાંથી રાજકોષીય નીતિના સાધન તરીકે કયા સાધનનો ઉપયોગ થઈ શકે ?
 (a) કરવેરાનો (b) બચત યોજનાના અમલનો
 (c) જાહેર ખર્ચમાં કાપનો (d) આ બધા જ
- (2) જ્યારે નાણાંની ખરીદશક્તિમાં સતત ઘટાડો થાય ત્યારે તે પરિસ્થિતિને શું કહેવામાં આવે છે ?
 (a) મંદી (b) તેજી (c) કુગાવો (d) ઓટ
- (3) નીચેનામાંથી કોના મતે કુગાવાજન્ય ખાધ એ વસ્તુ બજાર તથા સાધન બજારમાં વધુ પડતી માંગનું પરિણામ છે ?
 (a) ફિલીપ્સ (b) બેન્ટ હેન્સન (c) ફ્રિડમેન (d) હોલ્ડ મેન

4. (A) વ્યાપારચક્ર અંગે હિક્સના સિદ્ધાંતની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

ખુલ્લા અર્થતંત્રના સંદર્ભમાં મુડેલ ફ્લેમિંગ મોડેલની ચર્ચા કરો.

(B) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો : 3

- (1) વ્યાપારચક્રના કયા તબક્કામાં ભાવ, નફો, ઉત્પાદન, રોજગારી અને આવકમાં વધારો થતો જોવા મળે છે ?
 (a) તેજીના (b) ઓટના
 (c) સુધારણાના (d) મંદીના
- (2) મુડેલ ફ્લેમિંગ મોડેલ મુખ્ય કઈ ધારણા પર આધારિત છે ?
 (a) બંધિયાર અર્થતંત્ર (b) ખુલ્લા અર્થતંત્ર
 (c) મૂડીની ગતિશીલતા (d) મૂડીની ગતિશીલતા ઓછી
- (3) નીચેનામાંથી કઈ બાબત હિક્સના વ્યાપારચક્રના સિદ્ધાંતમાં સમાવિષ્ટ નથી ?
 (a) પૂર્ણ રોજગારીની ટોચ (b) સ્વાયત્ત રોકાણ
 (c) અંકુશિત વેપાર (d) ઉત્પાદન વૃદ્ધિ

Seat No. : _____

OB-119

October-2018

M.A., Sem.-II

**408 : Economics
(Macro Economics – II)
(New Syllabus)**

Time : 2.30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Give meaning of money supply. Explain the Measurement of Reserve Bank of India. **14**

OR

Explain the relation between Budgetary Deficit and Money Supply.

- (B) Multiple Choice questions : **4**

- (1) According to Keynes which part of income is known as demand for Money ?
(a) Investment (b) Bank Deposit
(c) Money given borrow (d) Cash
- (2) According to which economist “Money means what money does” ?
(a) Prof. D.H. Robertson (b) Prof. Sidvik
(c) Prof. Crowther (d) Prof. F. Woker
- (3) Which of the following depicts Narrow Money ?
(a) M^1 (b) M^2
(c) M^3 (d) M^4
- (4) For which deficit new Money is created which is known as Deficit Finance ?
(a) Fiscal deficit (b) Revenue deficit
(c) Budgetary deficit (d) Primary deficit

2. (A) Discuss the purposes of demand for money according to Keynes. **14**

OR

Give the meaning of demand for Money, explain Friedman’s approach of Demand for Money.

- (B) Multiple Choice Questions : **4**

- (1) Who has given the view that demand for Money is related to cost of holding Money ?
(a) Friedman (b) Samuelson
(c) Keynes (d) Hicks
- (2) Demand for money depends on the rate of _____
(a) Purchasing power rate of money
(b) Money supply rate
(c) Exchange rate of goods and services
(d) Price rate of goods and services

- (3) According to Keynes the demand for Money at point of liquidity trap is _____.
(a) Infinite	(b) High
(c) Low	(d) None of these
- (4) According to whom “Money is purchasing power which Purchases Goods” ?
(a) Prof. Baumoll	(b) Prof. Marshall
(c) Prof. G.D.H Call	(d) Prof. Fisher

3. (A) Explain concept of Inflationary Gap with Example. 14

OR

Give the meaning of Inflation explain various approaches of Inflation.

(B) Multiple Choice Questions : 3

- (1) To control Inflation which tool is used as tool of Fiscal Policy ?
(a) Taxation	(b) Implementation of saving policy
(c) Reduction in Public Expenditure	(d) All of the above
- (2) The situation where Purchasing Power of Money is continuously reducing is called
(a) Trough	(b) Peek
(c) Inflation	(d) Downswing
- (3) Who has given view that Inflationary Deficit is the result of Excess Demand in Goods market and tool market ?
(a) Philips	(b) Bent Henson
(c) Friedman	(d) Hallsman

4. (A) Discuss the theory of business cycle given by Hicks. 14

OR

Discuss the Mundell Fleming Model of Open Economy.

(B) Multiple Choice Questions : 3

- (1) In which phase of business cycle Price, Profit, Production, Employment and Income is increasing ?
(a) Peek	(b) Downswing
(c) Expansion	(d) Trough
- (2) Mundell Fleming Model is based on which main assumption ?
(a) Closed Economy	(b) Open Economy
(c) Capital Mobility	(d) Less Capital Mobility
- (3) Which of the following is not included in the theory of business cycle of Prof. Hicks ?
(a) Top of Full Employment	(b) Autonomous Investment
(c) Controlled Trade	(d) Growth of Production

OB-119

October-2018

M.A., Sem.-II

408 : Economics
(Macro Economics – II)
(Old Syllabus)

Time : 2:30 Hours]**[Max. Marks : 70**

1. (A) રાષ્ટ્રીય આવક માપવાની પદ્ધતિઓની ચર્ચા કરો. 14
અથવા
 રાષ્ટ્રીય આવક માપનની મુશ્કેલીઓની ચર્ચા કરો.
- (B) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો : 4
- (1) કાચી રાષ્ટ્રીય પેદાશ અને કાચી ગૃહ પેદાશ વચ્ચે મુખ્ય તફાવત _____ છે.
 (a) ઘસારા ખર્ચ (b) ઉત્પાદન ખર્ચ
 (c) વિદેશ વેપાર (d) વેચાણ ખર્ચ
- (2) રાષ્ટ્રીય આવક માપવાની કેટલી પદ્ધતિઓ છે ?
 (a) એક (b) બે
 (c) ત્રણ (d) ચાર
- (3) નીચેનામાંથી કયું રાષ્ટ્રીય આવકનો ભાગ નથી ?
 (a) ઘર વપરાશ માટે શાકભાજીનું વાવેતર
 (b) શ્રમિકનું વેતન
 (c) જમીનને પ્રાપ્ત ભાડું
 (d) નિયોજકને પ્રાપ્ત નફો
- (4) રાષ્ટ્રીય આવક ત્રણ બાજુવાળો સિક્કો છે : જેમાં (1) કુલ ઉત્પાદન (2) કુલ ખર્ચ અને
 (3) _____
 (a) કુલ માંગ (b) કુલ પુરવઠો
 (c) કુલ આવક (d) કુલ રોજગારી
2. (A) M^1 , M^2 , M^3 અને M^4 ના ખ્યાલો વિશે નોંધ લખો. 14
અથવા
 નાણાં પુરવઠાને અસર કરતાં પરિબલોની ચર્ચા કરો.
- (B) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો : 4
- (1) કાયદામાન્ય નાણાં અને બેન્ક નાણાંના સરવાળા દ્વારા શું જાણી શકાય છે ?
 (a) ભાવ સપાટી (b) કુલ નાણાંની માંગ
 (c) કુલ નાણાંનું પરિમાણ (d) કુલ વાસ્તવિક આવક

- (2) RBI ના મતે સંકુચિત નાણાંનો પુરવઠો એટલે _____
 (a) M^1 (b) M^2
 (c) M^3 (d) M^4
- (3) રીઝર્વ બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયાએ નાણાંના પુરવઠાના અર્થઘટનને કઈ સાલથી વધુ વિસ્તૃત બનાવેલ છે ?
 (a) 1966 (b) 1976
 (c) 1967 (d) 1977
- (4) ભારતની મધ્યસ્થ બેન્કના મતે બ્રુહદ નાણાંનો પુરવઠો એટલે _____
 (a) M^1 (b) M^2
 (c) M^3 (d) M^4
3. (A) નાણાંની માંગ અંગેના પ્રો. મિલ્ટન ફ્રિડમેનના સિદ્ધાંતની ચર્ચા કરો. 14
અથવા
 કેઈન્સનો રોકડતા પસંદગીનો ખ્યાલ સમજાવો.
- (B) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો : 3
 (1) કઈ આવકનો ભાગ રોકડ સ્વરૂપે હાથ પર રાખવામાં આવે તો તેને નાણાંની માંગ કહેવાય ?
 (a) નાણાંકીય આવકનો ભાગ (b) કુલ આવકનો ભાગ
 (c) વાસ્તવિક આવકનો ભાગ (d) કાચી આવકનો ભાગ
 (2) ફ્રિડમેનના મતે નાણાંની માંગ એ _____ આવકનું વિધેય છે.
 (a) વાસ્તવિક (b) કુલ
 (c) કાયમી (d) ચાલુ
 (3) નીચેનામાંથી કોના કહેવા મુજબ સદ્દાકીય હેતુ માટે પણ નાણાંની માંગ થાય છે ?
 (a) કેઈન્સ (b) ફ્રિડમેન
 (c) ફીશર (d) તમામના કહેવા મુજબ
4. (A) વેપારચક્ર અંગેના હિક્સ અથવા સેમ્યુઅલસનના સિદ્ધાંતની ચર્ચા કરો. 14
અથવા
 કુગાવાના નિયંત્રણની નીતિઓ જણાવો.
- (B) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો : 3
 (1) બેન્ક દર _____ નિયંત્રણનું સાધન છે.
 (a) કુગાવો (b) ગરીબ
 (c) બેરોજગારી (d) વસ્તી
 (2) જ્યારે વધારે પડતું નાણું ઓછી ચીજ વસ્તુઓ પાછળ પડે છે ત્યારે કેવો કુગાવો સર્જાય છે ?
 (a) નફા પ્રેરીત કુગાવો (b) માંગ પ્રેરીત કુગાવો
 (c) ખર્ચ પ્રેરીત કુગાવો (d) વેતન પ્રેરીત કુગાવો
 (3) ફીલીપ્સ રેખા _____ વચ્ચેના સંબંધો રજૂ કરે છે.
 (a) ભાવ — રોજગારી (b) કુગાવો — બેરોજગારી
 (c) કુગાવો — ગરીબી (d) ગરીબી — રોજગારી

Seat No. : _____

OB-119

October-2018

M.A., Sem.-II

408 : Economics

Macro Economics – II

(Old Syllabus)

Time : 2.30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Discuss the methods of measurement of National Income. **14**

OR

Describe the difficulties in measurement of National Income.

- (B) Multiple Choice Questions : **4**

- (1) The main Difference between Gross National Product and Gross Domestic Product is

(a) Depreciation Cost	(b) Production Cost
(c) Foreign Trade	(d) Selling Cost

- (2) How many methods of measurement of National Income are there ?

(a) One	(b) Two
(c) Three	(d) Four

- (3) Which of the following is not a part of National Income ?

(a) Growing of Vegetables for household uses
(b) Wages given to worker
(c) Rent received by land
(d) Profit received by Entrepreneur

- (4) National Income is a three side coin likewise (1) Total Production (2) Total Cost (3) _____

(a) Total Demand	(b) Total Supply
(c) Total Income	(d) Total Employment

2. (A) Write a note on the Concept of M^1 , M^2 , M^3 and M^4 . **14**

OR

Discuss the Factors Affecting Supply of Money.

- (B) Multiple Choice Questions : **4**

- (1) What will be called if Legal Money and Bank Money added ?

(a) Price Level	(b) Total demand for Money
(c) Total Supply for Money	(d) Total real Income

- (2) RBI approach to Narrow Money Supply means
 (a) M^1 (b) M^2
 (c) M^3 (d) M^4
- (3) In which year RBI has widen determination of Money supply ?
 (a) 1966 (b) 1976
 (c) 1967 (d) 1977
- (4) Indian Central Bank approach to broad Money Supply means _____
 (a) M^1 (b) M^2
 (c) M^3 (d) M^4

3. (A) Explain theory of Demand for Money given by Milton Friedman. **14**

OR

Explain Concept of Liquidity Preference given by Keynes.

(B) Multiple Choice Questions : **3**

- (1) Which part of Income kept on hand is known as demand for Money ?
 (a) Part of Monetary Income (b) Part of total Income
 (c) Part of real Income (d) Part of gross Income
- (2) According to Friedman demand for Money is Function of _____ Income.
 (a) Real (b) Total
 (c) Permanent (d) Current
- (3) Which of the following Economist said that Demand for Money is for “Speculative purpose” also
 (a) Keynes (b) Friedman
 (c) Fisher (d) All of the above

4. (A) Discuss the theory of business cycle given by Hicks or Samuelson. **14**

OR

State the Policies to control Inflation.

(B) Multiple Choice Questions : **3**

- (1) Bank Rate is an instrument to Control
 (a) Inflation (b) Poverty
 (c) Unemployment (d) Population
- (2) Too much money chasing too few goods create which Inflation ?
 (a) Profit – push Inflation (b) Demand – pull Inflation
 (c) Cost – push Inflation (d) Wage – push Inflation
- (3) Philips Curve state the relationship between
 (a) Price – Employment (b) Inflation – Unemployment
 (c) Inflation – Poverty (d) Poverty – Employment